

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Turliniński**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Agnieszka Godlewska – Kur

po rozpoznaniu w dniu 14 lutego 2014 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **S.A. w K.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

z udziałem zainteresowanego (...) **Spółdzielni Mieszkaniowej w K.**

o ustalenie, że wstrzymanie sprzedaży ciepła było nieuzasadnione

na skutek odwołania od decyzji pozwanego z dnia 04.06.2012 r. znak (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, że wstrzymanie w dniu 2 marca 2012 r. dostarczania ciepła do obiektów użytkowych (handlowych, usługowych, biurowych) zlokalizowanych przy: Al. (...), ul. (...), ul. (...). (...), (...), ul. (...), ul. (...), ul. (...)/ (...), ul. (...), ul. (...) w K. (zwanym w dalszej części decyzji „obiektem Wnioskodawcy”) przez (...) S.A. z siedzibą w K. nie było nieuzasadnione,

II. zasądza na rzecz (...) S.A. z siedzibą w K. od:

1. Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 410 zł (słownie: czterysta dziesięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania,
2. (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. kwotę 410 zł (słownie: czterysta dziesięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania.

SSO Andrzej Turliniński

XVII AmE 87/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04 czerwca 2012 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) po rozpatrzeniu wniosku (...) Spółdzielni Mieszkaniowej w K. (zainteresowana) o rozstrzygnięcie sprawy spornej dotyczącej nieuzasadnionego wstrzymania dostarczania ciepła w dniu 2 marca 2012 r. przez (...) SA w K. orzekł, że wstrzymanie w dniu 2 marca 2012 r. dostarczania ciepła do obiektów użytkowych (handlowych, usługowych, biurowych) zlokalizowanych przy: Al. (...), ul. (...), ul. (...). (...), (...), ul. (...). ul. (...), ul. (...)/ (...), ul. (...), ul. (...) w K. przez (...) S.A. z siedzibą w K. było nieuzasadnione.

Od w/w decyzji (...) SA w K. (odwołujący się, powód) złożył odwołanie. Powód wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm prawem przepisanych, ewentualnie wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy, a to orzeczenie że wstrzymanie dostarczania ciepła w dniu 2 marca 2012 r. do obiektów użytkowych (handlowych, usługowych, biurowych) zlokalizowanych w K. przy:

-Al. (...)

-ul. (...)

-ul. (...)

-Al. (...)

-ul. (...)

-ul. (...)

-ul. (...)

-ul. (...)

-ul. (...)

było uzasadnione

oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Zaskarżonej decyzji zarzucił:

- naruszenie art. 6 ust. 3a Ustawy Prawo Energetyczne (PE) poprzez uznanie, że nie zostały spełnione przez powoda przesłanki wstrzymania dostarczania ciepła do ww. obiektów,

- naruszenie art. 6 ust. 3a Ustawy Prawo Energetyczne poprzez błędną jego wykładnię to uznanie, że prowadzenie z Zainteresowanym negocjacji w kwestii spłaty zadłużenia stanowi naruszenie ww. artykułu,

- błędne ustalenie faktyczne, a to przyjęcie, że w związku z treścią powiadomienia z dnia 9.02.2012 r., skierowanego przez powoda do zainteresowanej prowadzonych po tym rokowań, Zainteresowany pozostawał w stanie niepewności,

- błędną wykładnię art. 6 ust. 3a PE poprzez przyjęcie, że częściowa spłata przez Zainteresowanego zaległych należności może niweczyć uprawnienie przedsiębiorstwa energetycznego, o którym mowa w art. 6 ust. 3a PE,

- błędne ustalenie stanu faktycznego poprzez przyjęcie, że powód zastosował mniej korzystne dla zainteresowanej warunki wstrzymania dostaw niż przewiduje to art. 6 ust. 3a PE,

- sprzeczność zaskarżanej decyzji z ustalonym stanem faktycznym i zebrany w sprawie materiałem dowodowym poprzez ustalenie, że przesłanki formalne art. 6 ust. 3a PE zostały spełnione (w szczeg.: Zainteresowany zalegał z zapłatą co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, otrzymał wezwanie do zapłaty wraz z informacją o wstrzymaniu dostaw w przypadku nieuregulowania należności w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma) przy jednoczesnym wydaniu decyzji nieuzasadnionym wstrzymaniu dostarczania ciepła do obiektów Zainteresowanego,

- naruszenie art. 23 ust. 1 w zw. z a art. 1 ust. 2 PE poprzez nierówne traktowanie sprzedawcy ciepła i odbiorcy jako stron postępowania a to w wyniku nałożenia na przedsiębiorstwo energetyczne w zakresie procedury wstrzymywania dostarczania ciepła obowiązków dalej idących niż to wynika z regulacji prawnej zawartej w prawie energetycznym.

W odpowiedziach na odwołanie Prezes Urzędu Regulacji Energetyki i zainteresowana Spółdzielnia wnieśli o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny.

2 marca 2012 r. czyli w dniu wstrzymania dostarczania ciepła zainteresowaną i powoda łączyła umowa sprzedaży ciepła nr(...) z dnia 29 września 2008 r. (K 106-114 akt adm.) będąca umową kompleksową zapewniającą dostawy ciepła do obiektów Spółdzielni.

Od 2009 r. zainteresowana systematycznie zalegała z płatnościami za dostarczane ciepło w związku z czym strony zawierały porozumienia określające warunki spłaty powstałego zadłużenia. Porozumienie z dnia 29 maja 2009 r. nr (...) to pierwsze z takich porozumień.

W toku obowiązywania umowy sprzedaży ciepła nr 19 z dnia 29 września 2008r. problemy na tle rozliczeń nasilały się wobec postępującego braku terminowości wnioskodawcy w spłacie wymagalnych należności za ciepło. Powód kierował do wnioskodawcy liczne monity wskazując kolejne ostateczne terminy zapłaty pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego oraz uruchomienia procedury z art. 6 ust. 3a ustawy – Prawo energetyczne, w tym wstrzymania dostaw ciepła.

Powód, pismem z dnia 9 lutego 2012 r. (K 80 akt adm.), dostarczonym Spółdzielni w tym samym dniu, nawiązując do spotkania stron, które odbyło się w dniu 27 stycznia 2012r. poinformował ją, że brak podpisania w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 lutego 2012 r. dostarczonego wraz z tym pismem porozumienia w sprawie spłaty zadłużenia oraz brak zapłaty należności bieżących w terminie 14 dni od daty otrzymania tego pisma „spowoduje wstrzymanie dostawy energii cieplnej do Państwa obiektów, aż do momentu uregulowania zadłużenia (art. 6 pkt 3a Ustawy Prawo Energetyczne) oraz w razie potrzeby zostanie podjęta decyzja odnośnie wypowiedzenia wiążącej nas umowy sprzedaży ciepła.” Do ww. pisma z dnia 9 lutego 2012 r. dołączył zestawienie nieuregulowanego zadłużenia Spółdzielni wynoszącego 3.883.005,12 zł według stanu na dzień 9 lutego 2012 r. Ponadto wyjaśnił w toku postępowania, że pismo z dnia 9 lutego 2012 r. stanowiło ostatecznie przed wstrzymaniem dostaw ciepła wezwanie, o którym mowa w art. 6 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne.

W dniu 13 lutego 2012 r. zainteresowana wpłaciła powodowi kwotę 435.000 zł stanowiącą część należności za ciepło.

Wobec zaistnienia nowych okoliczności powód wystosował w dniu 21 lutego 2012 r. (K 199 akt adm.), do Spółdzielni pismo, w którym między innymi odniósł się do jej uwag zgłoszonych do projektu porozumienia w sprawie spłaty zadłużenia, wskazał na dalszy wzrost tego zadłużenia oraz odwołał się do rygorów wyartykułowanych w piśmie z dnia 9 lutego 2012 r.

W piśmie z dnia 28 lutego 2012 r. (K 4 akt adm.) podtrzymał swoje stanowisko „w przedmiocie odzyskania swoich przeterminowanych należności”, zaktualizował saldo zadłużenia oraz wskazał, że „brak zapłaty wymienionych w załączniku do niniejszego pisma należności w terminie 3 dni od daty otrzymania spowoduje sukcesywne kierowanie ich na drogę sądową.”

W odpowiedzi na to zainteresowana skierowała do powoda pismo z dnia 1 marca 2012 r. (K 184-185 akt adm.), w którym między innymi wyraziła następujące zapatrywanie: „porozumienie w sprawie spłaty zadłużenia, wynegocjowane między stronami podczas spotkania przedstawicieli Zarządów (...) w dniu 27 stycznia 2012 roku zostało faktycznie zawarte i jest realizowane, czego dowodem jest spłata w dniu 12.02.2012 r. pełnej kwoty I raty (...)” oraz wniosła o ścisłe sprecyzowanie końcowych wniosków zawartych w ww. piśmie powoda z dnia 28 lutego 2012 r. dotyczących zastosowania wobec wnioskodawcy rygorów z prawa energetycznego, „co umożliwi zajęcie dalszego stanowiska, uwzględniającego uprawnienia Spółdzielni jako odbiorcy przewidziane powołaną ustawą”. Pismo z dnia 1 marca 2012 r. wraz z podpisanym przez zainteresowaną tekstem porozumienia w przedmiocie warunków spłaty

zadłużenia zostało przesłane do powoda pocztą elektroniczną w dniu 1 marca 2012 r. oraz złożone w jego siedzibie w dniu 2 marca 2012 r.

W dniu 02 marca 2012 r. (...) wstrzymał dostarczanie ciepła do obiektów Spółdzielni, (...) z uwagi na przeciągający się termin podpisania porozumienia (po stronie (...)). Przyczyną tego było również dotychczasowe doświadczenie powoda związane z działaniami (...) Spółdzielni Mieszkaniowej, jak również jej stale rosącym zadłużeniem, ponieważ nie realizowała również bieżących płatności. Kwota zadłużenia jej względem powoda objętego pismem z dnia 9 lutego 2012 r. to na dzień 2 marca 2012 r. 2.961.874,24 zł

W dniu 7 marca 2012 r. strony zawarły porozumienie nr (...) w sprawie spłaty zadłużenia, którego przedmiotem jest „określenie warunków i rozliczenia spłaty bezspornego zadłużenia (...) z tytułu nieuregulowanych należności na dzień 06.03.2012 r. w wysokości 4.458.374,53 zł (...)” (K 52-58 akt adm.), i tym samym wznowione zostały dostawy ciepła do obiektów zainteresowanej.

Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zaskarżona decyzja jest błędna, a zarzuty odwołania okazały się uzasadnione.

W ocenie Sądu pismo powoda z dnia 9 lutego 2012 r. doręczone w tym samym dniu Spółdzielni (K-80 akt adm.) spełniało wszystkie warunki wezwania do zapłaty z art. 6 ust. 3a Prawa Energetycznego – ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. w brzmieniu obowiązującym w dacie sporządzenia pisma, a także w dacie decyzji (Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 tekst jednolity ze zm.). Zgodnie z ówczesną treścią powołanego przepisu: „Przedsiębiorstwa energetyczne, o których mowa w ust. 1 (to jest zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii), mogą wstrzymać dostarczanie paliw gazowych, energii lub ciepła w przypadku, gdy odbiorca zwleka z zapłatą za pobrane paliwo gazowe, energię elektryczną lub ciepło albo świadczone usługi co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności, pomimo uprzedniego powiadomienia na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy i wyznaczenia dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty zaległych i bieżących należności”.

W powyższym piśmie Spółdzielnia została poinformowana „że brak podpisania dostarczonego w załączeniu Porozumienia w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20.02.2012 r. oraz brak zapłaty należności bieżących w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma, spowoduje wstrzymanie dostawy energii cieplnej do Państwa obiektów, aż do momentu uregulowania zadłużenia (art. 6 pkt 3a ustawy Prawo Energetyczne) oraz w razie potrzeby zostanie podjęta decyzja odnośnie wypowiedzenia wiążącej nas umowy sprzedaży ciepła.” Do pisma dołączono załącznik w postaci „zestawienia nieuregulowanego zadłużenia (...) wobec turon (...) S.A. – stan na dzień 09.02.2012 r.”

Faktem jest, że w ww. wezwaniu nieprawidłowo oznaczono numer odpowiedniego przepisu jako art. 6 pkt 3a Prawa energetycznego zamiast art. 6 ust. 3a tego prawa.

Nie sposób jednak przyjąć, że okoliczność ta mogła zdezorientować zainteresowaną Spółdzielnię co do żądań powoda i ewentualnych sankcji w wypadku ich niespełnienia. Po pierwsze bowiem wezwanie spełniało przesłanki powołanego przepisu o czym będzie jeszcze mowa w dalszej części rozważań.

Po drugie pomylenie w art. 6 podjednostek redakcyjnych tego przepisu tj. ustępu z punktem w sytuacji, gdy w przepisie tym występuje tylko jedna jednostka graficzna „3a” nie mogło wprowadzić w błąd adresata pisma, który, jak wykazało postępowanie administracyjne, dobrze zna prawo energetyczne na co wskazuje natychmiastowe, bo już w dniu wstrzymania sprzedaży ciepła, wystąpienie do Prezesa URE o wszczęcie postępowania z art. 8 ust. 1 PE o stwierdzenie, że wstrzymanie to było nieuzasadnione.

Z treści art. 6 ust. 3a PE wynika, że wstrzymanie sprzedaży ciepła może nastąpić w wypadku kumulatywnego spełnienia wszystkich wskazanych w tym przepisie warunków:

1. zwlekania przez odbiorcę z zapłatą co najmniej miesiąc po upływie terminu płatności,

2. uprzedzenia odbiorcy na piśmie o zamiarze wypowiedzenia umowy,
3. wyznaczenia mu dodatkowego, dwutygodniowego terminu do zapłaty.

W rozpatrywanej sprawie spełniły się wszystkie ww. przesłanki.

Bezsporne w sprawie było, że Spółdzielnia poczynawszy od 2009 r. zalegała z płatnościami za dostarczone ciepło. W związku z tym strony zawierały porozumienia określające warunki spłaty zadłużenia (vide pierwsze z takich porozumień z dnia 29 maja 2009 r. nr (...)).

Również w wezwaniu ostatecznym do zapłaty z dnia 9 lutego 2012 r. powód dopuszczał zawarcie ze Spółdzielnią porozumienia wyznaczając w tym celu nieprzekraczalny termin, który ustalił na dzień 20 lutego 2012 r. Jak wiadomo do dnia wstrzymania sprzedaży ciepła do zawarcia porozumienia doszło. Rację ma powód wyjaśniając w odwołaniu, że negocjacje prowadzone w celu zawarcia porozumienia stanowiły wobec odbiorcy akt jego dobrej woli, który nie wyłączał jego uprawnienia do wstrzymania sprzedaży. W szczególności skutku takiego nie przewiduje art. 6 ust. 3a PE.

Według projektu porozumienia Spółdzielnia miała ustalić jedynie należności bieżące i zobowiązać się do zapłaty zobowiązania zaległego w ratach. Wbrew stanowisku Prezesa URE takie rozwiązanie nie było przejawem zastosowania wobec dłużnika mniej korzystnych warunków wstrzymania sprzedaży ciepła od przewidzianych w powołanym wyżej przepisie. Nie sposób twierdzić, że tylko w przypadku wezwania do zapłaty całości zadłużenia skutek w postaci wstrzymania dostarczania ciepła byłby uzasadniony. Jest istotne dla rozstrzygnięcia, że wezwanie z 9 lutego 2012 r. dotyczyło całości bezspornej należności, z tym, że jej część została na korzyść Spółdzielni objęta porozumieniem, którego skuteczność zależała od akceptacji jego warunków przez tego dłużnika.

Faktem jest, że powód po dniu 9 lutego 2012 r. prowadził negocjacje w sprawie spłaty zadłużenia. Prezes URE wyciągnął z tego zdarzenia błędny wniosek, iż „przekaz (...) płynący do Spółdzielni po wystosowaniu wezwania z dnia 9 lutego 2012 r. nie był jednoznaczny i przejrzysty.”

Jeszcze raz bowiem należy podkreślić, że Prawo energetyczne nie zabrania prowadzenia rokowań w przedmiocie zapłaty długu w czasie trwającej procedury windykacyjnej opartej na art. 6 ust. 3a. Prowadzenie negocjacji nie miało wpływu na treść ostatecznego wezwania do zapłaty.

Należy podkreślić, że skoro powód był uprawniony do żądania zapłaty w całości zaległych należności, ale zażądał mniej bo tylko podpisania do dnia 20 lutego 2012 r. porozumienia zobowiązującego dłużnika do spłat ratalnych według harmonogramu, to nie można z tego powodu czynić mu zarzutu. Jeśli bowiem było mu wolno domagać się więcej, to miał prawo żądać mniej (argumentum a maiori ad minus).

Kolejnym zagadnieniem do rozważenia była długość terminu określonego w omawianym wezwaniu. Znajduje się w nim zapis, według którego brak podpisania porozumienia do dnia 20 lutego 2012 r. oraz brak zapłaty bieżących należności w terminie 14 dni od otrzymania pisma spowoduje wstrzymanie dostarczania ciepła.

Bezspornie termin do uregulowania zaległości płatniczych objętych projektem porozumienia był za krótki w stosunku do 14-dniowego – ustawowego, gdyż wynosił 11 dni (do 20 lutego 2012 r.). Kluczowe znaczenie ma jednak okoliczność, że wstrzymanie dostawy ciepła nastąpiło dopiero 2 marca 2012 r., a więc po upływie 14 dni na zapłatę liczonych od 9 lutego 2012 r. W tej materii Sąd Okręgowy uznaje za własne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 2 grudnia 2010 r. sygn. akt III SK 29/10, według którego, jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne wyznaczyło błędnie termin dodatkowy na uiszczenie należności, lecz dostarczanie energii wstrzymało po upływie terminu obliczonego zgodnie z art. 6 ust. 3a PE, to wstrzymanie dostarczania energii nie było nieuzasadnione. Niezależnie od tego wezwanie z 9 lutego 2012 r. było skuteczne wobec objęcia nim niezapłaconych należności bieżących z prawidłowym terminem na ich uiszczenie z zagrożeniem wstrzymania sprzedaży ciepła.

Kolejne dwa pisma powoda skierowane przed wstrzymaniem sprzedaży do Spółdzielni (K – 199 i K – 4 akt adm.) w żaden sposób nie modyfikują wezwania do zapłaty z 9 lutego 2012 r. W szczególności oświadczenia powoda w piśmie z dnia 28 lutego 2012 r., że niezależnie od wstrzymania sprzedaży wystąpi na drogę sądową w celu odzyskania przysługującej mu wierzytelności nie sposób uznać za odstąpienie od wdrożonego już trybu postępowania zagrożonego sankcją wstrzymania sprzedaży.

Ostatnią kwestią jaką należało się zająć w niniejszej sprawie była ocena zarzutu Spółdzielni z odpowiedzi na odwołanie (K – 65 akt sąd.), według którego faktury powoda za styczeń 2012 r. były wystawione z naruszeniem miesięcznego okresu rozliczeniowego, gdyż obejmowały okres poniżej lub powyżej 30 dni i w sposób nieprawidłowy określały terminy sprzedaży, co zdaniem zainteresowanej miało wpływ na wymagalność objętych nimi należności. Wydaje się, że w ten, nie do końca wyartykułowany, sposób Spółdzielnia wskazywała na sporność tej części długu (w świetle wykładni art. 6 ust. 3a PE wezwanie dłużnika do zapłaty musi obejmować należności bezsporne). Trzeba jednak zaznaczyć, że owa bezsporność powinna być przyporządkowana do okresu sprzed rozpoczęcia biegu terminu określonego w art. 6 ust. 3a PE. Ewentualne podniesienie sporności części długu dopiero na etapie postępowania administracyjnego, a tym bardziej sądowego nie może mieć wpływu na ocenę zasadności wstrzymania sprzedaży energii na podstawie cytowanego przepisu.

Z tych wszystkich powodów Sąd działając na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w sposób podany w pkt I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania orzekł stosownie do wyniku sporu na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. w pkt II sentencji wyroku.

SSO Andrzej Turliński